

**Neumann János Egyetem  
Gazdaságföldrajzi és Településmarketing  
Központ**

**Catherine R. Feuerverger**

**A Gazdaságföldrajzi és  
Településmarketing Központ  
2024. évi kutatásai**



**Magyar Gazdaságföldrajzi és  
Településmarketing Műhely  
Kiadványsorozat 13.  
2024**

Magyar Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Műhely, 13.

# **A Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ 2024. évi kutatásai**

Szerkesztette: Catherine R. Feuerverger

**Neumann János Egyetem  
Kecskemét, 2024**

Sorozatszerkesztő:  
Tózsza István

**Szerkesztő:**  
**Catherine R. Feuerverger**

Szerzők:

Cséfalvay Zoltán  
Forman Balázs  
Grandpierre Attila  
Gutpintér Júlia  
Hágen Ádám  
Hógye Adél  
Humaira Jamali  
Jenes Barbara  
Kerekes Sándor  
Korompai Attila  
Kovács Antal Ferenc  
Müller Andor  
Papp-Váry Árpád Ferenc  
Piskóti István  
Schuchmann Júlia  
Somogyi-Farkas Sára  
Szabó Kinga  
Szolnoki Szabolcs  
Tózsza István  
Trautmann László  
Vida Cecília

Szakmai lektorok  
Korompai Attila  
Tózsza István

**ISBN: 978-615-6435-93-4**

ISSN: 2939-516X

Kiadó:  
**Neumann János Egyetem**  
Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ  
Felelős kiadó: Fülöp Tamás Ferenc rektor

# Tartalom

## Szerkesztői előszó

*Catherine R. Feuerwerker*

## 1. A mesterséges intelligencia scaleup-ok és az európai városok versenyképessége

*Cséfalvay Zoltán*

## 2. Az elektromos autózás térbeli elterjedésének modellezése Magyarországon

*Forman Balázs*

## 3. A hosszú távú fenntarthatósági fordulat kulcsfontosságú feltétele

*Grandpierre Attila*

## 4. Természetalapú megoldások a városi klímaalkalmazkodásban – akadályok és megválaszolatlan kérdések – *Gutpintér Júlia*

## 5. Az applikációs életterek sajátosságai és a magyarországi megjelenésükkel kapcsolatos lehetőségek felmérésére irányuló kutatás első eredményei – *Hágen Ádám*

## 6. A helymarketing kutatások módszertani sokszínűsége

*Jenes Barbara*

## 7. A fenntartó és a bomlasztó tudomány: objektivitás, filantrópia, reciprocitás

*Kerekes Sándor*

## 8. Miért „vad” probléma a területfejlesztési stratégiák céljainak kijelölése és megvalósítása? – *Korompai Attila*

## 9. Példák a társadalmi-gazdasági rendszer fenntarthatóságának elemzésére

*Kovács Antal Ferenc*

## 10. A globalista pénzügyi elit geopolitikai érdekérvényesítése 2024-ben, és Magyarország helyzete, lehetőségei – *Müller Andor*

## 11. Huszonöt év Odüsszeia az országmárka-építés világában: tíz tanulság az elmélet és a gyakorlat alapján – *Papp-Váry Árpád*

## 12. Desztinációmárketing – turizmus a településfejlesztésben

*Piskóti István*

## 13. A klímaváltozás következményei a városok életre

*Schuchmann Júlia*

## 14. Okos város megoldások a fenntarthatósági kihívások kezelésében Magyarországon

*Somogyi-Farkas Sára*

## 15. Bízunk jobban: Avagy mi mozgatja a megosztáson alapuló gazdaságot?

*Szabó Kinga*

## 16. A kecskeméti innovációs ökoszisztéma

*Szolnoki Szabolcs*

## 17. Apokalipszis most – az Európai Unió geopolitika útja

*Tózsza István*

## 18. Az egyetem feladatainak átalakulása

*Trautmann László – Hőgye Adél – Vida Cecília*

## 19. Az éghajlatváltozás, mint politikai probléma

*Humara Jamaili*

# Előszó

A 2021-ben, a Neumann János Egyetem budai telephelyén megalakult a Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ elsődlegesen egy kutatóműhely a közgazdaságtan, a társadalom- és gazdaságföldrajz, valamint a helymarketing tudományterületein. Ezeken belül a Központ munkatársai – mint kutatóműhely tagok – a leginkább időszerű, modern irányvonalakkal foglalkoznak és jelentetnek meg tanulmányokat.

Ilyenek: az okosvárosok (*smart cities*), a robotizáció (*robotization*), az innováció-menedzsment (*innovation management*). A közösségi gazdaság (*sharing economy*), a körkörös gazdaság (*circular economy*) és a fenntarthatóság pénzügyi vetülete (*finance of sustainability*). A „vadgazdaság” (*wicked economy*), a települések márkamenedzsmentje (*urban brand management*), identitás-menedzsment (*identity management*), a településmarketing stratégia (*urban marketing strategy*). A mesterséges intelligencia a virtuális valóságban (*artificial intelligence in the virtual reality*), geostratégia (*geostrategy*).

A Magyar Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Műhely (MGTM) *e-book* felületen a most, 2024-ben megjelenő, immár a 13. tanulmánykötet mutatja be a Központ kutatóinak egy-egy tanulmányát. A Központ *e-book* publikációs felületén – számos más tanulmánykötet mellett – 2021 óta, immár negyedik alkalommal<sup>1</sup> jelentetünk meg egy olyan tanulmánykötetet, melyben a Központ minden munkatársa képviselteti magát egy-egy olyan tanulmánnyal, amely az aktuális évben végzett kutatásainak témájában készült, annak egy-egy aspektusát reprezentálja. Remélhetőleg a Központ ezzel a tanulmánykötettel is illeszkedik a fiatal Neumann János Egyetem fő céljához, nevezetesen, hogy „nemzetközi szinten is versenyképes, széles bázison nyugvó képzési portfólióval, kutatási portfólióval és potenciállal legyen képes bekapcsolódni a magyar, az európai és a világ felsőoktatási térség vérkeringésébe.”

A kötet 18 tanulmányának konkrét témái 2024-ban az alábbiak:

## 1. Scaleup városverseny

**Cséfalvy Zoltán** tanulmányát elolvasva úgy tűnik, hogy az európai scaleupvárosok mesterséges intelligenciát (MI-t) hordozó tudásháttere azoknak a scaleupvárosoknak nyújt valós esélyt a felzárkózásra és kitörésre, amelyek alkalmazzák a mesterséges intelligencia hype hullámát, anéllett, hogy rendelkeznek a mesterséges intelligencia tudáshátérrel is. Erre a legnagyobb esélye nyugat-és észak-európai egyetemi városoknak, és néhány erősen specializálódó, de a klasztermezőny közepén elhelyezkedő scaleupvárosnak van. Ugyanakkor Kelet-Közép-Európában a régió leszakadásának megállítására, egyszerre van szükség a mesterséges intelligenciát alkalmazó scaleupok számának radikális növelésére, valamint a tudáshétterük megerősítésére.

## 2. Elektromos autózás

**Forman Balázs** tanulmányában a magyarországi elektromos személygépkocsik elterjedésének térbeliségét vizsgálja. Bár a magyarországi autógyárakban is megindult az elektromos autók gyártása, az elektromos autók használatára való átállás az országban várhatóan még több évtizedet vehet igénybe. Ennek legfőbb oka az új személygépkocsik, de különösen az elektromos személygépkocsik magas ára és a magyar lakosság vásárlóereje közötti egyre nagyobb szakadék. A magyar személygépkocsi állomány elmúlt években tapasztalható bővülése is egyre magasabb átlagéletkorú használt autók importjával valósul meg. De az elektromos autók korszakára történő átállás 2024-ben már elkezdődött.

---

<sup>1</sup> 2021-ben, 2022-ben, 2023-ban és most, 2024-ben jelent, ill. jelenik meg a Központ munkatársainak egy-egy közösen írt tanulmánykötete

### 3. Hosszútávú fenntarthatóság

**Grandpierre Attila** tanulmánya nem könnyű olvasmány, de fontos, igényes és elgondolkodtató! Felvázolt konzisztens gondolatrendszerében számos vitára ingerlő pontot sorakoztat fel. Egyik lényeges következtetése az, hogy „Minden ember, és minden társadalmi döntéshozó számára kulcsfontosságú az egyéni és a társadalmi jólét lételméleti szintű, és lételméleti szinten teljeskörű – a valóság alapszintjéig terjedő, a valóság alapszintjén teljeskörű megértése.” Ez az ökológiai civilizáció logikai megalapozását szolgálja. Ennek „teljeskörű megértése” nem lehetséges ugyan, de az arra irányuló törekvés mindenképp indokolt.

### 4. Városi klímaváltozás

**Gutpintér Júlia** tanulmányában áttekinti a klímaváltozás és az urbanizáció jelentette problémákat, körül járja a természet alapú megoldások fogalmát, röviden bemutatja ezek sokrétű előnyeit. Városi összefüggésekre irányultan beazonosítja a széleskörű alkalmazásuk előtt álló akadályokat és kulcsfontosságú kihívásokat a nemzetközi szakirodalom és szakpolitikai dokumentumok, illetve két esettanulmány alapján. A hátráltató tényezők között kiemeli a szemléletbeni korlátokat, a tudáshiányt, melyek elsődleges felszámolása követheti ki az utat a természet alapú megoldások előtt.

### 5. Applikációs életterek

**Hágen Ádám** egy figyelmet érdemlő új tématerületre koncentrálnak. Tanulmánya bemutatja az applikációs életterek magyarországi sajátosságaira irányuló kutatás első eredményeit. Rávilágít az internetes applikációk terjedésének kockázataira és lehetőségeire, a kulturális és politikai tényezők szerepére. Kiemeli a magyar lakosság nyitottságát, de felhívja a figyelmet a külföldi (különösen a kínai) tapasztalatok és applikációk megfontolt adaptálására is.

### 6. Helymarketing módszertan

**Jenes Barbara** tanulmányában színvonalas áttekintést ad a település- és országmarketing körében alkalmazott módszerekről. Fontos következtetése, hogy a település és országmarketing módszerek alkalmazása eddig döntően turisztikai célokat szolgált, de más tevékenységek fejlesztése szempontjából is hasznos eszköztárként alkalmazható. Az ilyen irányú továbbfejtés és alkalmazás az elmélet és a gyakorlat számára a jövő egyik kulcsterülete a helymarketing szakterületén.

### 7. Bomlasztó innováció

**Kerekes Sándor** szerint a fenntartó innováció nem eredményez áttörést, nem hoz létre igazán új ismeretet, „csak” arra jó, hogy evolúciós úton gyarapodjanak ismereteink. A bomlasztó, vagy zavaró innovációnak már a nevével is baj van. Nem szeretjük sem azt, ha zavarnak bennünket és pláne nem, ha valaki bomlasztani akar. Ugyanakkor a bomlasztó innovációk azok, amelyekről azt remélhetjük, megállíthatják például a felmelegedés okozta klímaváltozást, vagy a biodiverzitás radikális csökkenését. Ilyen kérdésekre keresi a választ a közgazdaságtan új kutatási fókuszterületeinek bemutatásával ez a tanulmány.

### 8. „Vad” területfejlesztés

**Korompai Attila** tanulmánya részösszefoglalója annak a kutatásnak, amit a Rechnitzer János emlékére szervezett tudományos összefogás inspirált. A magyar regionális tudomány különböző közelítésmódokat fogalmazott meg a stratégiaalkotástól annak megvalósításáig és monitoringjáig terjedő munkafázisokkal kapcsolatban. Valamennyi közelítésmód középpontjában a tervezés, a terv megvalósítása és a megvalósítás monitoringja egységes, lineáris, vagy ciklikus, vagy folytonos folyamatként való megjelenítése áll. Ha a tervezési folyamat középpontjába a megvalósítást állítjuk, akkor tervezési feladat elméleti háttéréhez fűződő filozófiai közelítések

mellett kulcsfontosságú a célok megfogalmazásával és megvalósításával kapcsolatos problémák jellegének vizsgálata. A tanulmány arra a következtetésre jut, hogy ezek úgynevezett „vad” problémák, melyek kezelése sajátos stratégiai közelítésmódokat tesz szükségessé.

#### 9. Fenntarthatósági elemzések

**Kovács Antal Ferenc** tanulmánya három, a fenntarthatóság különböző szintjeivel foglalkozó kutatási programot mutat be. Az egyik a fenntarthatóság vagyon-alapú közelítésével foglalkozó kutatás eredményeinek áttekintése mellett utal a továbblépés irányaira, a másik inkább a Kecs-kemét szempontjából kiemelt fontosságú városi ökoszisztémák, és a város társadalmi-gazdasági működése közötti összefüggésekre irányuló kutatás programját vázolja fel, a harmadik már első eredményeket közöl az ENSZ egyezmények hatásának érvényesülésére irányuló kutatásból a fenntarthatósági trendek tekintetében.

#### 10. Geopolitikai érdekérvényesítés

**Müller Andor** írása olyan kérdéseket vet fel, hogy kik alkotják a globalista pénzügyi elitet, mi a történetük, és milyen hálózatot működtetnek 2024-ben? Hogyan alakult át a geopolitika fogalmi meghatározása 2024-ben, és milyen geopolitikai feszültségek alakultak ki a közelmúltban? Mit tehet Magyarország, hogy ne legyen teljesen kiszolgáltatva a globalista pénzügyi elit nyomásgyakorlásának, ne „szívják el” megtakarításainkat az élelmezési láncok (termelés–feldolgozóipar–áruházláncok) manipulálásával, ne lehetetlenítsék el a magyar gazdákat, az élelmiszerbiztonságunk pedig garantált legyen? Ezekre keressük a válaszokat. A tanulmány gazdaságpolitikai szempontból megfontolásra érdemes gondolatokat tartalmaz.

#### 11. Országmárka-építés tanulságai

**Papp-Váry Árpád** 25 éves kutatási tapasztalataira építve értékes tanulságokat állapít meg az országmárka-építés elméleti hátterének kutatása és gyakorlati alkalmazása alapján, elősegítve a téma körüli párbeszédet, és egyben felvázolja a jövőbeli kihívásokat is. Ez a tanulmány magas színvonalú, igényes, világosan fogalmazott kritikai áttekintésével, alapirodalmi jelentőségű forrásmunka.

#### 12. Desztinációmarketing

**Piskóti István** tanulmánya a településfejlesztés és marketingje egyik meghatározó területének fő kérdéseit, trendjeit tekinti át. Az elmúlt évek kutatásai megerősítik, hogy különösen fontos és aktuális újra fogalmazni a helymarketing klasszikus tartalmát, viszonyát az „új-turizmus” szektorához, az új turisztikai célcsoportokhoz, hiszen napjaink társadalmi-gazdasági trendjei, benne a turizmus-szokások átrendeződése új feladatokat, kényszereket, lehetőségeket teremt. A turizmus és marketingje mindenütt stratégiai üggyé, a hely versenyképességét meghatározó kérdéssé vált nemcsak a már érett életciklusú desztinációkban, hanem az újonnan turizmustermelő, köztük a településrendszerben felértékelődő kisvárosok számára is sikerlehetőség, a slow, a kreatív, az egészséges életmód, az aktív turizmus hívószavaival, melyhez a marketing erős desztináció-márka értéket is kell, hogy teremtsenek.

#### 13. Városi klímaváltozás

**Schuchmann Júlia** tanulmányának célja, hogy bemutassa egyrészt a globális urbanizációs trendeket, másrészt pedig a klímaváltozás városi életre gyakorolt hatásait, az urbanizáció és a károsanyagkibocsátás közötti összefüggéseket, valamint a klímaváltozás városokra gyakorolt negatív hatásai mérséklésére adódó, lehetséges megoldásokat. A klímatudósok szerint 2024 a valaha mért legmelegebb év volt a modernkori emberiség történelmében. Ma már nehezen lehet figyelmen kívül hagyni a klímaváltozás katasztrofális hatásait, amelyek kiemelten érintik a városokat.



#### 14. Okos város

**Somogyi-Farkas Sára** egy érdekes, a környezeti fenntarthatóság tükrében megvalósított áttekintő jellegű tanulmányt jegyez az okos városok divatosnak is tekinthető témájában. A fogalmi kérdések tárgyalása mellett szemléletes példákon keresztül mutatja be, hogy az összetett rendszerek kezelésében az infokommunikációs és a formabontó, vagy diszruptív technológiák, valamint az okos város eszközök integrálása e térségek működésébe és fenntartásába ígéretes eredményeket hozhat.

#### 15. Megosztásos gazdaság

**Szabó Kinga** egy nagyon aktuális témát sokoldalúan feldolgozó tanulmányt tesz közzé. Különösen fontosak a bizalommal, annak kiépülésével, hasznosulásával és fenntartásával kapcsolatos eszmefuttatások. A megosztásos gazdaság térnyerésének valóban kulcsa a bizalomnak a hagyományos gazdaságban játszott szerepéhez képest az informatikai és humán tényezőkhöz való újszerű kötődése, amit a tanulmány indirekt módon vet fel. Igényes, színvonalas munka.

#### 16. Innovációs ökoszisztéma

**Szolnoki Szabolcs** tartalmilag a város és a vármegye számára kiemelkedően fontos téma gondos feldolgozására vállalkozott, ami a tovább fejlesztés számára nélkülözhetetlen. A tanulmány lényegi mondanivalója, hogy a K+F eredmények megszületésének kedvező környezet kialakítása mellett az eredményesség zálogjai Kecskeméten is a jelentős nemzetközi kapcsolati hálózatot kiépítő technológia-transzfer szervezet, és kockázati tőkét adó intézmények lesznek. Az itt születő kutatási-fejlesztési eredmények országos jelentőségűek is, tekintettel a téma újszerűségében rejlő lehetőségekre.

#### 17. Háborús geopolitika

**Tóza István** írása arra keresi a választ, hogy földrajzi, gazdaságföldrajzi szempontból mi motiválja és hová vezethet az Európai Unió Ukrajnával kapcsolatos 2022-24 közötti geopolitikája. Vajon helyes úton járt-e 2024-ben a magyar kormány külpolitikája, amikor jószerivel ő volt az egyetlen, aki következetesen „kilógott” az uniós tagállamok sorából és nem támogatta azok Ukrajna-politikáját? Még akkor sem, ha ezzel magára vonta az Unió vezetőinek, vezető testületeinek a gazdasági és politikai pressziókban megnyilvánuló rosszsallását. Mi motiválja a háborút?

#### 18. Globalizálódó felsőoktatás

**Trautmann László, Hőgye Adél és Vida Cecília** felvetése nagyon fontos téma gondolatébresztő, érdekes, új közelítésben. Tanulságai egyaránt fontosak a helyi szint, így a Neumann Egyetem, Kecskemét, a vármegye mellett az országos oktatáspolitikai szempontjából. Következéseiben kiemelik a helyi kapcsolatok és a karrier követés és -gondozás fontosságát. Ezt azonban a helyi viszonyokhoz való igazodás mellett össze kell kapcsolni az egyetemeken felhalmozott és előállított tudás adaptálhatóvá és nemzetközi szintre emelésével. A tanulmány külön érdeme, hogy a kutatás hallgatóink bevonásával, közreműködésével történt, és ez a szerzők között is megjelenik.

#### 19. Az éghajlatváltozás és a politika

**Humaira Jamali**, a Központ mesterszakos hallgatója szerint az éghajlatváltozás az emberi életet és a bolygót fenyegető egzisztenciális veszély, amelyet általában tudományos problémaként vagy gazdasági externáliaként fogalmazznak meg. Írásában amellet érvel, hogy ez egyben politikai probléma is, amely a hatalomért folytatott harcból, a kormányzási kudarcokból és a jogok igazságtalan elosztásából ered. A Föld fizikai és társadalmi rendszereinek összekapcsolódása, valamint a kormányok rossz gyakorlata, ami a rövid távú előnyök előtérbe helyezését jelenti,

károsítja az éghajlatot és az erőforrásokat. Az iparosodás és az erőforrások felhasználásának történelmi összefüggései további kérdéseket vetnek fel a szennyezéshez való joggal, valamint a kollektív kihívás leküzdésére irányuló felelősség megosztásával kapcsolatban. A tanulmány kitér a nem kormányzati szereplők szerepére, valamint a háborúk és az éghajlatváltozás közötti oda-vissza kapcsolatra. Mivel az éghajlatváltozás többdimenziós probléma, arra a következtetésre jut, hogy a problémák megoldásához világszerte a nem lineáris gondolkodást, és a célzott megközelítést kell választani, a regionális realitásoknak megfelelően.

Nem lenne teljes a Központról alkotott kép, ha nem érzékeltetnénk, hogy a fenti, szerteágazó közgazdasági, geográfiai és településmarketinges kutatási teljesítmények felsőoktatási transzferálása is megtörténik: 2023-ban a Központ a Neumann János Egyetem Gazdaságtudományi Karának szervezetében elindította a Regionális és környezeti gazdaságtan mesterképzést. 2024 szeptemberben pedig 12 külföldi hallgatóval elindult a *Regional and Environmental Economics MA* szak első évfolyama is – mindkettő a budai Infopark képzési helyszínen. A különleges térszemléletet biztosító közgazdasági és a gazdaságföldrajzi képzés együttes megjelenése egyedülálló az országban és a régióban egyaránt.

A képzést 2024 őszén újra akkreditáltattuk a szak eredeti alapítójának, Kerekes Sándor professzornak a szakvezetésével. A környezettudományi jellegű közgazdász mesterszak biztosítja azt, hogy a Központnak az ebben a tanulmánykötetben is felvillantott kutatási tevékenységének eredményei azonnal meg tudnak jelenni a felsőoktatásban – a Neumann János Egyetemen.

Kecskemét, 2024. december 20.

Korompai Attila  
*Lektor*  
Catherine R. Feuerverger  
*Szerkesztő*